

PROGRAMACIÓN

ANUAL

6º DE PRIMARIA

ÍNDICE

1.	INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	3
2.	VINCULACIÓN ENTRE OBJETIVOS, SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DE CONTENIDOS, CRITERIOS DE EVALUACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE E GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN DE CADA UNO, COMPETENCIAS CLAVE, ELEMENTOS TRANSVERSALES, INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	4
3.	METODOLOGÍA	59
4.	MATERIALES E RECURSOS DIDÁCTICOS	59
5.	CRITERIOS SOBRE LA EVALUACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DEL ALUMNADO <ul style="list-style-type: none"> ✓ INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN ✓ MODALIDADES DE EVALUACIÓN ✓ PRINCIPIOS DE EVALUACIÓN A SEGUIR ✓ CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN ✓ CRITERIOS DE PROMOCIÓN 	60
6.	INDICADORES DE LOGRO PARA EVALUAR EL PROCESO DEL ENSEÑO Y LA PRÁCTICA DOCENTE	61
7.	EVALUACIÓN INICIAL	62
8.	ATENCIÓN A LA DIVERSIDAD	62
9.	ELEMENTOS TRANSVERSALES <ul style="list-style-type: none"> ✓ FOMENTO A LA LECTURA ✓ EDUCACIÓN DIGITAL 	62
10.	ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES E COMPLEMENTARIAS	64
11.	EVALUACIÓN DE LA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA	65

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

A presente programación vai dirixida aos alumnos de 6º curso de Educación Primaria, tomando como documento base o Decreto 105 do 4 de setembro, pola que se establece o currículo da Educación Primaria (DOG 09/09/2014).

O grupo de 6º está formado por seis alumnos dos cales hai un repetidor.

Os alumnos de 6º estarán agrupados co alumnado de 5º formado por 10 nenos nas seguintes materias:

- ✓ Lingua castelá
- ✓ Educación Física
- ✓ Música
- ✓ Plástica (sección bilingüe)
- ✓ Relixión.

2. VINCULACIÓN ENTRE OBXECTIVOS, SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DE CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA UN, COMPETENCIAS CLAVE, ELEMENTOS TRANSVERSAIS, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA (6º)

Os bloques desta área son:

- Bloque 1: Comunicación oral. Falar e escoitar.
- Bloque 2: Comunicación escrita. Ler.
- Bloque 3: Comunicación escrita. Escribir
- Bloque 4: Coñecemento da lingua.
- Bloque 5: Educación literaria.

Tendo en conta a especificidade desta área traballaremos os cinco bloques de maneira continúa e sistemática ao longo das tres avaliacións.

1ª 2ª e 3ª AVALIACIÓN						
B1: COMUNICACIÓN ORAL FALAR E ESCOITAR						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
a c e	B.1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; escoita; respecto á quenda de palabra; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos demais.	B1.1.	LCB1.1.1.	Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos ao grao de formalidade dos contextos nos que produce o seu discurso: debates, exposicións planificadas, conversas.	CCL CAA CSC	EOE
e	B.1.2. Comprensión e expresión de	B1.2.	LCB1.2.1.	Emprega recursos lingüísticos e non lingüísticos para	CCL	EOE

	mensaxes verbais e non verbais.			comunicarse nas interaccións orais.		
b e	B1.5. Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	B1.5.	LCB1.5.1	Comprende a de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais	CCL	EOE
b e	B1.7. Produción de textos orais segundo a súa tipoloxía segundo os diferentes formatos e intencións comunicativas.	B1.7.	LCB1.7.1.	Elabora comprensiblemente textos orais do ámbito escolar e social e de diferente tipoloxía, seguindo unha secuencia lineal, adecuados ao nivel e imitando modelos.	CCL CAA CSIEE	EOE
b d e	B1.8. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal.	B1.9.	LCB1.9.1.	Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet.	CCL CD CAA CSC	EOE CA TIC
B2: COMUNICACIÓN ESCRITA. LER						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARDES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
e	B2.1. Lectura en silencio e voz alta de	B2.1.	LCB2.1.1.	Le en voz alta diferentes tipos de textos apropiados á súa	CCL	EOE

	distintos tipos de texto.			idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.		
e	B2.2. Utilización de estratexias para a comprensión lectora de textos: consideración do título e das ilustracións. Identificación de palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótese de significado e comprobación. Recoñecemento básico da tipoloxía textual.	B2.2.	LCB2.2.1.	Utiliza o título e as ilustracións para activar coñecementos previos sobre o tema, axudándose deles para acceder máis doadamente ao contido dun texto.	CCL CAA	EOE
b e	B2.3. Lectura habitual de diferentes textos como fonte de información, de deleite e de diversión.	B2.3.	LCB2.3.1.	Programa de xeito autónomo un tempo semanal para ler diferentes textos.	CCL CAA CSIEE	EOE E
b e i	B2.6. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe, información e lecer.	B2.4.	LCB2.4.1.	Consulta na biblioteca diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter información para realizar traballos individuais ou en grupo.	CCL CD CAA	EOE E
B3: COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARDES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
e i	B3.1. Producción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades B3.2. Cohesión do	B3.1.	LCB3.1.1.	Escribe, en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá e do ámbito social e escolar, atendendo á forma da mensaxe (descritivos,	CCL CD CAA	EOE CA TIC E

	texto: mantemento do tempo verbal, puntuación, concordancia e substitucións básicas. B3.3. Coherencia nas secuencias de ideas e feitos e no mantemento do tema.			narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos): diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas...		
b e	B3.5. Valoración da propia produción escrita, así como da produción escrita dos seus compañeiros.	B3.2.	LCB3.2.1.	Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	CCL CSC	EOE CA TIC ECC
b e i	B3.6. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, xeración de ideas, estrutura...)	B3.3.	LCB3.3.1.	Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel nos seus textos escritos.	CCL	EOE
e	B3.10. Uso autónomo do dicionario, incorporando a súa consulta aos seus hábitos de escritura.	B3.4.	LCB3.4.1.	Utiliza habitualmente o dicionario, en diferentes soportes, no proceso de escritura.	CCL CAA	EOE
B4: COÑECEMENTO DA LINGUA						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
e	B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome,	B4.1.	LCB4.1.1	Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados,	CCL	EOE

	verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra.			enlazar ou relacionar palabras.		
e	B4.3. Conxugación dos verbos regulares e irregulares máis frecuentes.	B4.1.	LCB4.1.2 C3PO	Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos ao producir textos orais e escritos.	CCL	EOE
e	B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra.	B4.2.	LCB4.2.1	Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos, homófonos, frases feitas na súa expresión oral e escrita.	CCL	EOE
e	B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituintes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado.	B4.2.	LCB4.2.5.	Recoñece a oración simple en textos sinxelos e distingue suxeito e predicado.	CCL	EOE
e	B4.8. Clases de nomes: comúns, propios, individuais, colectivos, concretos e abstractos.	B4.4.	LCB4.4.1.	Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír un discurso sinxelo.	CCL	EOE
e	B4.9. Ortografía:	B4.4.	LCB4.4.2.	Utiliza correctamente as	CCL	EOE

	utilización das regras básicas de ortografía. Regras de acentuación.			normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.		
B5: EDUCACIÓN LITERARIA						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
e	B5.1. Valoración dos textos literarios como vehículo de comunicación e como fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas e como gozo persoal.	B5.1.	LCB5.1.1.	Valora e reconece as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	CCL CCEC	EOE CA TIC ECC
e	B5.2. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	B5.2.	LCB5.2.1	Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	CCL CCEC	EOE CA TIC ECC
e	B5.4. Identificación de recursos literarios.	B5.3.	LCB5.3.1.	Distingue algúns recursos retóricos e métricos básicos propios dos poemas.	CCL CCEC	EOE
b e	B5.6. Creación de textos literarios en prosa ou en verso, valorando o sentido estético e a creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e teatro.	B5.4.	LCB5.4.1	Crea sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados.	CCL CAA CSIEE CCEC	EOE

LINGUA GALEGA E LITERATURA (6º)

Os bloques esta área son:

Bloque 1: Comunicación oral. Falar e escoitar.

Bloque 2: Comunicación escrita. Ler.

Bloque 3: Comunicación escrita. Escribir.

Bloque 4: Coñecemento da Lingua.

Bloque 5: Educación literaria.

Tendo en conta a especificidade desta área traballaremos os cinco bloques de maneira continúa e sistemática ao longo das tres avaliacións.

1ª 2ª E 3ª AVALIACIÓN						
B1: COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARDES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
a e	B1.1. Comprensión de textos orais (radio, televisión ou internet) con especial incidencia na noticia, na entrevista, na reportaxe infantil e nos debates e comentarios de actualidade, para obter información xeral sobre feitos que resulten significativos, distinguindo información de opinión, e elaboración dun resumo.	B1.1.	LGB1.1.1.	Comprende as ideas principais e secundarias dun texto oral, procedente da radio, da televisión ou de internet, identificando o tema e elaborando un resumo.	CCL CAA	EOE CA TIC
b d e i o	B1.3. Uso de documentos audiovisuais como medio de obter, identificar, seleccionar, clasificar, comparar e relacionar con progresiva autonomía	B1.2	LGB1.2.2.	Usa documentos audiovisuais como medio para obter, identificar, clasificar, comparar e relacionar informacións.	CCL CD CAA CSIEE	EOE CA TIC

	informacións relevantes para aprender.					
b d e i o	B1.4. Interpretación elemental en textos orais da retranca, da ironía e de dobres sentidos, recoñecendo a primeira como un trazo característico da lingua galega.	B1.3.	LGB1.3.1	Interpreta en producións orais a retranca, a ironía e os dobres sentidos.	CCL CD CAA CSIEE	EOE CA TIC
a b c e o	B1.5. Comprensión e produción de textos orais con finalidade didáctica, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase, entrevistas ou debates).	B1.4	LGB1.4.1.	Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.	CCL CAA CSC CSEIEE	EOE
a c d e	B1.7. Participación e cooperación nas situacións comunicativas de relación social especialmente as destinadas a favorecer a convivencia con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral.	B1.6.	LGB1.6.2.	Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela.	CCL CSC CCEC	EOE ECC
b e i	B1.9. Produción de textos orais propios dos medios de comunicación social mediante simulación	B1.8.	LGB1.8.1.	Elabora textos propios dos medios de comunicación.	CCL CD CAA CSIEE CSC	EOE ECC

	ou participación para ofrecer e compartir información e opinión.					
b d e	B1.11. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.	B1.10.	LGB1.10.1.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe activamente ao traballo en grupo.	CCL CAA CSIEE	EOE ECC
a d e o	B1.13. Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B1.12.	LGB1.12.1.	Usa unha linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas.	CCL CSC	EOE ECC
a d e o	B1.14. Recoñecemento e valoración das diferenzas dialectais orais da lingua galega, como elemento enriquecedor da lingua.	B1.13.	LGB1.13.1.	Recoñece textos orais pertencentes a diferentes variedades da lingua galega.	CCL CCEC	EOE ECC
a d e o	B1.15. Identificación da lingua galega con calquera contexto de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	B1.14.	LGB1.14.1.	Identifica e recoñece a validaz da lingua galega con calquera contexto profesional oral: sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de comunicación...	CCL CCEC	EOE ECC
B2: COMUNICACIÓN ESCRITA. LER						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
b e l J o	B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia,	B2.1.	LGB2.1.1.	Comprende a información relevante de tex-tos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	CCL CD CSC CAA CSIEE	EOE CA TIC ECC

	<p>normas, programas de actividades, convocatorias, plans de traballo ou regulamentos.</p> <p>B2.2. Comprensión de textos procedentes dos medios de comunicación social (incluídas webs infantís e xuvenís) con especial incidencia na noticia, na entrevista e nas cartas á dirección do xornal, para obter información xeral, localizando informacións destacadas.</p> <p>B2.3. Comprensión de textos do ámbito escolar en soporte papel ou dixital para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso social (folletos informativos ou publicitarios, prensa, programas, fragmentos literarios).</p>		<p>LGB2.1.2.</p> <p>LGB2.1.3</p>	<p>Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo, expositivo e argumentativo).</p> <p>Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.</p>		
b e	B2.5. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto.	B2.3.	<p>LGB2.3.1</p> <p>LGB2.3.2.</p>	<p>Realiza o subliñado das ideas principais dun texto.</p> <p>Esquematiza as ideas dun texto, indicando as ideas principais e secundarias.</p>	CCL CAA	CA TIC ECC

			LGB2.3.3.	Realiza o resumo dun texto.		
b e	B2.6. Uso das estratexias de control do proceso lector (anticipación, hipóteses, relectura...).	B2.4.	LGB2.4.1. LGB2.4.2.	Deduce o posible contido dun texto antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.	CCL CAA CSIEE	CA TIC ECC
b e i	B2.7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e da comunicación para a localización, selección, interpretación e organización da información.	B2.5.	LGB2.5.1.	Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto.	CCL CD CAA	CA TIC ECC
b e o	B2.8. Realización de diferentes tipos de lectura: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal, de resolución de problemas.	B2.6.	LGB2.6.1.	Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.	CCL CSIEE CAA	CA TIC ECC
a b e	B2.9. Lectura expresiva de textos literarios e non literarios, de diferente tipoloxía textual. B2.10. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios.	B2.7.	LGB2.7.3.	Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.	CCL	CA TIC ECC
a b e i	B2.11. Uso da biblioteca de aula e do centro, amosando coñecemento da súa organización e participación en	B2.8.	LGB2.8.1.	Usa a biblioteca de aula e do Centro con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	CCL CAA CSC	CA TIC ECC

	actividades literarias.					
a b e	B2.14. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias e de regulación da convivencia.	B2.10.	LGB2.10.1.	Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	CCL CAA CSC CCEC	CA TIC ECC
a b e m	B2.15. Desenvolvemento da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais.	B2.11.	LGB2.11.1.	Amosa autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese.	CAA CSC CCEC	CA TIC ECC
B3: COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
a b e	B3.1. Uso das estratexias de planificación, de textualización (formato, estrutura, ortografía e normas lingüísticas, puntuación, coherencia e cohesión...) e revisión como partes do proceso escritor.	B3.1.	LGB3.1.1.	Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas, esquemas, guións ou mapas conceptuais.	CCL CSIEE CAA	EOE
a b e i	B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia, normas, programas, convocatorias, plans de traballo, mensaxes	B3.2.	LGB3.2.1.	Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, programas...	CCL CAA CD	EOE

	curtas) de acordo coas características propias destes xéneros.					
b e	B3.4. Produción de textos relacionados co ámbito académico para obter, organizar e comunicar información (cuestionarios, enquisas, resumos, esquemas, informes, descrições, explicacións).	B3.3.	LGB3.3.1.	Elabora textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información: cuestionarios, enquisas, resumos, informes...	CCL CAA CSIEE	EOE
a b e j	B3.5. Redacción de textos breves creativos carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...	B3.4.	LGB3.4.1	Expresa nos seus textos de maneira imaxinativa ideas, sentimentos e/ou emocións; narracións e presenta personaxes, obxectos e/ou lugares: carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...	CCL CSC CCEC CAA CSIEE	EOE
b d e i j	B3.6. Uso progresivamente autónomo das TIC na busca de información, o tratamento dos textos e a realización de presentacións.	B3.5.	LGB3.5.1.	Usa as TIC na procura de información ou para consultar o dicionario.	CCL CD CAA CSIEE	EOE
a b e i	B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.9. Valoración da escritura como instrumento de	B3.7.	LGB3.7.1.	Coida a presentación dos traballos escritos, en calquera soporte. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	CCL CSC	EOE

	relación social, de obtención e de reelaboración da información e dos coñecementos.					
B4: COÑECEMENTO DA LINGUA						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
e	B4.1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxía seguinte nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; clases de palabras, sílaba tónica e átona; enunciados: frase e oración; tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo; enlaces: preposición, conxunción e interxección; grupo de palabras: núcleo e complementos; substantivos, artigos e pronomes, adxectivo; tempo e modo verbal; persoa gramatical; modo imperativo e infinitivo; complementos do	B4.1.	LGB4.1.1. LGB4.1.4.	Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, inte-rrogativo, exclamativo e im-perativo.	CCL CAA	EOE

	nome e complementos do verbo: o suxeito.					
b e	B4.2. Coñecemento das normas ortográficas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos.	B4.2.	LGB4.2.1.	Aplica correctamente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica, así como as demais normas ortográficas, e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	CCL CSC CCEC	EOE
e	B4.7. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...).	B4.4.	LGB4.4.1.	Usa axeitadamente diversos conectores entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...	CCL CAA	EOE
e	B4.8. Identificación, en oracións, do verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, así como o papel semántico deste (axente, paciente e causa). B4.9. Transformación de oracións de activa en pasiva, e viceversa, para mellorar a comprensión de determinados textos.	B4.5.	LGB4.5.1.	Identifica, en oracións, o papel semántico do suxeito e transforma oracións activas en pasiva, e viceversa.	CCL CAA	EOE
e	B4.10. Práctica do paso de estilo directo a estilo indirecto na	B4.6.	LGB4.6.1.	Transforma un texto narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto e viceversa.	CCL CAA	EOE

	narración, e viceversa, para mellorar a produción de textos.					
b e i	<p>B4.11. Uso eficaz do dicionario, en papel ou dixital, na busca da ampliación do vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical.</p> <p>B4.12. Ampliación do vocabulario, mediante o traballo con palabras sinónimas, antónimas, homónimas, polisémicas; aumentativos e diminutivos, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.</p> <p>B4.13. Ampliación do vocabulario mediante os procedementos de creación de palabras: derivación (prefixos e sufixos) e composición.</p>	B4.7.	<p>LGB4.7.1.</p> <p>LGB4.7.2.</p> <p>LGB4.7.3.</p>	<p>Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto.</p> <p>Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas.</p> <p>Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.</p>	CCL CAA CD	EOE
a d e h m o	B4.14. Coñecemento das características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega e identificación e	B4.8.	LGB4.8.1.	Identifica as características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega.	CCL CCEC	EOE

	valoración desta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.					
B5: EDUCACIÓN LITERARIA						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
b d e o	B5.1. escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (refrás, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral. B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	B5.1.	LGB5.1.1. LGB5.1.2.	Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refrás, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	CCL CAA CCEC	EOE
b d e i	B5.3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego adecuadas á idade e aos intereses (conto, cómic, novela). B5.4. Lectura guiada de textos da literatura	B5.2	LGB5.2.1.	Le en silencio e en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	CCL CCEC CD	EOE

	infantil, adaptacións de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes.					
b d e	B5.5. Lectura comentada de poemas, de relatos e de obras teatrais tendo en conta as convencións literarias (xéneros, figuras) e a presenza de certos temas e motivos repetitivos e tópicos.	B5.3.	LGB5.3.1. LGB5.3.2. LGB5.3.3.	Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras.	CCL CCEC CAA	EOE
b e	B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos.	B5.4.	LGB5.4.1	Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos dados, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas.	CCL CCEC CSC	EOE
b d e	B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios diversos.	B5.5.	LGB5.5.1.	Participa activamente en dramatizacións de textos literarios diversos.	CCL CCEC CSC	EOE
a d e o	B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación, fonte	B5.6.	LGB5.6.1.	Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	CCL CSC CCEC	EOE

	de coñece-mento e como recurso de gozo persoal.					
a d e o	B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas.	B5.7.	LGB5.7.1. LGB5.7.2.	<p>Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto.</p> <p>Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.</p>		

CIENCIAS SOCIAIS (6º)

A área de Ciencias Sociais ten como obxecto contribuír ao desenvolvemento persoal e social do alumnado, achegándolle os recursos necesarios para integrarse e participar de forma activa na sociedade en que vive, partindo da comprensión da realidade física, social e histórica máis próxima ata poder comprender o mundo dunha maneira máis global. O desenvolvemento persoal e social dos alumnos e alumnas como futuros cidadáns e cidadás implica, por unha banda, coñecer os mecanismos fundamentais da democracia respectando as regras da vida colectiva e, por outra, interactuar co contorno e o medio velando pola súa conservación ao seren estes bens comúns e compartidos.

Os bloques desta área son:

Bloque 1: Contidos común

Bloque 2: O mundo que nos rodea

Bloque 3: Vivir en sociedade

Bloque 4: As pegadas do tempo.

1ª AVALIACIÓN						
B1						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO CONSECUCIÓN ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSV.
e h	B1.1. Iniciación ao coñecemento científico e á súa aplicación nas ciencias sociais.	B1.1	CSB1.1.1	Realiza actividades a partir de información extraída de distintos documentos.	CAA, CMCT CCL CD	CA TIC EOE
e h i	B1.3. Iniciación á utilización das Tecnoloxías da Información e a Comunicación para buscar e seleccionar información e presentar conclusións.	B1.2	CSB1.2.1	Realiza correctamente as actividades propostas	CD CAA CCL CMCT CSC	
e h b i	B1.6. Estratexias para desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo.	B1.3	CSB1.3.1	Realiza as actividades cunha terminoloxía apropiada e define os termos con rigor.	CCL CAA CMCT CSC	
e h	B1.2. Recollida de información do tema a tratar utilizando diferentes fontes (directas e indirectas)	B1.1	CSB1.1	Recompila información e interprétaa desde distintas fontes.	CAA, CMCT CCL CD	
B2						
h	B2.1. A representación da Terra	B2.1	CSB2.1.1	Recoñece e interpreta os principais elementos das lendas	CMCT CAA	
B3						
d o	B4.11. Arte e cultura da España dos séculos XX e XXI	B1.11	CSB1.6.1	Realiza actividades sobre o respecto aos dereitos humanos. Realiza actividades sobre o respecto á diversidade.	CSC CAA	DIMH PVX PVD PRPC EV EOE

a d h	B3.1.España na Unión Europea	B3.1	CSB3.1.1	Entende o concepto de UE.	CSC, CAA	EOE ECC
				Sitúa no mapa aos países membros da UE.	CMCT	
			CSB3.1.2.	Realiza actividades sobre as funcións da UE.	CSC CCL CCEC	
				Realiza actividades sobre a importancia da UE para España.	CSC CCL	
B4						
b d o h	B4.6. España na Idade Contemporánea: o século XIX. A guerra da Independencia e o labor das Cortes de Cádiz (1808-1813)	B4.3	CSB4.3.5	Define e sitúa correctamente os principais feitos da España do século XIX nun eixe cronolóxico.	CSC CCEC CAA	EOE ECC PRPC EV
				Coñece os principais feitos da guerra da Independencia e a Constitución de Cádiz.	CSC CCEC CAA	
				Explica os elementos que distinguen unha monarquía absoluta dunha monarquía parlamentaria.	CSC CCEC CAA	
				Recoñece e define as características básicas dos principais grupos políticos do século XIX.	CSC CCEC CAA	
b d o h	B4.8 • O reinado de Afonso XIII e a Ditadura de Primo de Rivera (1902-1931)		CSB4.3.5	Explica o carlismo e as consecuencias da súa influencia na España do século XIX.	CSC, CCEC, CAA	EOE ECC PRPC EV
				Coñece trazos do primeiro terzo do século XX.	CMCT, CCEC CAA	
				Identifica algún trazo do período republicano.	CMCT, CCEC CAA	

	• A Segunda República e a Guerra Civil (1931-1939)			Identifica algún trazo da Guerra Civil.	CSC, CCEC, CAA	
			CSB4.3.5	Recoñece a evolución da Guerra Civil nun mapa. Manexa información sobre o período franquista.	CSC CCEC CAA	EOE ECC PRPC EV
b d o h	B4.8. A transición á democracia e a Constitución de 1978 A nosa historia recente. A organización política da España actual	B4.3	CSB4.3.5	Recoñece os trazos básicos do período político actual. Valora as vantaxes do réxime democrático. Sabe interpretar algúns artigos da Constitución. Comprende o sistema democrático.	CSC CCEC CAA	EOE ECC PRPC EV
b d o h	B4.5. B4.8. As transformacións económicas e sociais dos séculos XIX e XX.	B4.3	CSB4.3.3	Explica como se produciron os cambios sociais e económicos en España durante os séculos Describe o proceso de industrialización en España, as causas do seu atraso e as consecuencias. Describe a sociedade española do século XIX e as clases sociais que a conformaban.	CSC CCEC CAA CSC CCEC	EOE ECC PRPC EV
h	B4.11. Arte e cultura da España do séculos XIX e XX	B4.4	CSB4.4.1	Coñece os principais movementos artísticos e culturais da España do século	CSC CAA	

2ª AVALIACIÓN						
B1						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO CONSECUCIÓN ESTÁNDAR	COMPETENCIAS	ELEMENTOS TRANSV.
e h	B1.2 Recollida de información do tema a tratar utilizando diferentes fontes	B1.1	CSB1.1	Recompila información e interprétaa, desde distintas fontes.	CAA CMCT CCL CD	CA TIC EOE
e h i	B1.3. Iniciación á utilización das Tecnoloxías da Información e a Comunicación para buscar e seleccionar información e presentar conclusións.	B1.2	CSB1.2.1.	Realiza correctamente as actividades	CD CAA CCL CMCT CSC	
e h b i	B1.6. Desenvolvemento de estratexias para organizar, memorizar e recuperar a información obtida mediante diferentes métodos e fontes.	B1.3	CSB1.3.1	Autoavalíase e coñece a relación entre o seu esforzo e os resultados obtidos.	CCL CAA CMCT CSC	
a h i	B1.11. Estratexias para a resolución de conflitos, utilización das normas de convivencia e valoración da convivencia pacífica e tolerante.	B1.5	CSB1.5.2	Dialoga e expresa as súas opinións con orde, respecto e gardando a quenda de palabra.	CSC CAA	
b d	B1.14. Planificación e xestión de proxectos co fin de alcanzar obxectivos. Iniciativa emprendedora.	B1.9	CSB1.9.2	Participa de forma activa e creativa no proceso de realización de traballos individuais e de grupo.	CSIEE CSC CAA	

B2									
e h	B2.8.A A diversidade xeográfica das paisaxes naturais de España: relevo, climas e hidrografía.	B2.4	CSB2.4.1	Sitúa no mapa de España tanto as unidades de relevo interior como as diferentes costas e os principais accidentes do relevo costeiro.	CMCT				
				Localiza e identifica os mares, océanos e grandes ríos no mapa de España.	CMCT				
				Identifica as vertentes e cuncas hidrográficas de España, así como as características dos ríos que as compoñen.	CMCT				
			Coñece os tramos do curso dun río e as características de cada un deles.						
			CSB2.2.1	Describe os trazos dos climas de España e localiza no mapa as zonas climáticas.	CMCT CCL				
e h	B2.8.A A diversidade xeográfica das paisaxes naturais de Europa: relevo, climas e hidrografía.	B2.4	CSB2.4.1	Define e enumera as principais unidades de relevo de Europa.	CMCT				
				Coñece e localiza nos mapas as unidades de relevo de Europa.					
						CSB2.2.1	Recoñece os principais tipos de clima que se dan en Europa e describe a vexetación asociada.	CMCT CCL	
							Coñece e localiza nos mapas os principais elementos do relevo costeiro de Europa.	CMCT	

e h	B2.8.A A diversidade xeográfica das paisaxes naturais de Europa: relevo, climas e hidrografía.	B2.4	CSB2.4.1	Identifica e sitúa nun mapa as vertentes dos ríos de Europa. Identifica e sitúa nun mapa os principais lagos e ríos de Europa	CMCT	
			CSB2.4.2	Describe as características dos ríos de Europa.	CMCT	
			CSB2.3.1.	Describe as características das paisaxes de Europa e valora a súa diversidade	CMCT CCL CSC	
a b h	B2.10. Espazos protexidos A intervención humana no medio. Os problemas ambientais. Conservación e protección do medio natural.	B2.5.	CSB2.5.1	Coñece iniciativas que axudan a mellorar e conservar o medio ambiente, como a rede de espazos protexidos de España.	CSC CMCT CAA CCL	ECC TIC EOE
			CSB1.2.1	Busca información sobre as conferencias das Nacións Unidas para a protección do medio ambiente.	CD CAA	
			CSB2.5.1	Explica os efectos da influencia humana no medio natural e propón alternativas para reducir o impacto.	CSC CMCT CAA CCL	
Comprende as consecuencias das actividades humanas sobre o medio ambiente.	CSC CMCT CAA CCL					
a b h	B2.13. O cambio climático: Causas e consecuencias.	B2.6	CSB2.6.1	Comprende o cambio climático e coñece o desenvolvemento sustentable.	CSC, CMCT CAA CCL	

3ª AVALIACIÓN						
B1						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO CONSECUCIÓN ESTÁNDAR	COMPETENCIAS	ELEMENTOS TRANSV.
e h	B1.2 Recollida de información do tema a tratar utilizando diferentes fontes	B1.1	B1.1.1	Realiza actividades a partir de información extraída de distintos documentos.	CAA CMCT CCL CD	CA TIC EOE
e h i	B1.3. Iniciación á utilización das Tecnoloxías da Información e a Comunicación para buscar e seleccionar información e presentar conclusións.	B1.2	B1.2.1	Realiza correctamente as actividades propostas	CD CAA CCL CMCT CSC	
e h b i	B1.6. Desenvolvemento de estratexias para organizar, memorizar e recuperar a información obtida mediante diferentes métodos e fontes.	B1.3	B1.3.1	Autoavalíase e coñece a relación entre o seu esforzo e os resultados obtidos.	CCL CAA CMCT CSC	
B3						
h o	B3.8. Os sectores de produción: primario, secundario e terciario.	B3.5	CSB3.5.1	Describe en que consiste cada sector económico.	CSC CMCT	
			CSB3.5.2.	Nomea as principais actividades de cada sector.	CSC CCL	
				Coñece as características dos sectores económicos españois.	CSC CCL	
			CSB3.5.1	Localiza as áreas industriais europeas.	CSC CMCT	
h o	B3.8. As actividades económicas e os sectores produtivos de España e de Europa.	B3.5	CSB3.5.2	Coñece os trazos da estrutura económica española.	CSC CCL	
				Coñece os trazos da estrutura económica europea.	CSC CCL	

				Realiza exercicios a partir da información gráfica.	CSC CCL	
h o	B3.8. As actividades económicas e os sectores produtivos de España e de Europa.	B3.5	CSB3.5.2	Explica as actividades terciarias.	CSC CCL	
				Coñece os produtos que importan e exportan Europa e España.	CSC CCL	
b h	B3.10. O consumo e a publicidade.	B3.6	CSB3 6.1.	Entende o papel social da publicidade.	CSIEE, CAA CSC	CA EOE
				Extrae información de imaxes publicitarias.	CSIEE CAA CSC	
b h g	B3.11. O diñeiro. O aforro. Elaboración dun presuposto persoal.	B3.7	CSB3 7.1	Elabora presupostos de forma responsable.	CSIEE CAA CMCT CSC	
			CSB3 7.2.	Sabe distinguir entre gastos indispensables e superfluos.		
			CSB3.7.3.	Comprende a necesidade de comparar prezos e de informarse para consumir de forma responsable.		
b h	B3.12. Empregabilidade e espírito emprendedor.	B3.8.	CSB3.8.1	Realiza exercicios para comprender os pasos básicos para crear unha empresa.	CSIEE CAA CSC	
h	B3.13. A empresa. Actividade e funcións.	B3.9	CSB3.9.1	Recoñece os tipos de empresa.	CSC, CMCT	
			CSB3.9.3	Define termos económicos.	CCL, CSC	

CIENCIAS NATURAIS (6º)

Os coñecementos científicos intégranse no currículo da educación primaria para proporcionar ao alumnado as bases dunha formación científica e tecnolóxica que contribúa a desenvolver as competencias necesarias para comprender a realidade, desenvolverse na vida cotiá e interactuar co seu medio natural.

Os bloques desta área son:

- Bloque 1: Iniciación á actividade científica.
- Bloque 2: O ser humano e a saúde
- Bloque 3: Os seres vivos
- Bloque 4: Materia e enerxía
- Bloque 5: A tecnoloxía, aparellos e máquinas.

1ª AVALIACIÓN						
B1						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO CONSECUCIÓN ESTÁNDAR	COMPETENCIAS	ELEMENTOS TRANSV.
b e h	B1.1. Iniciación á actividade científica. Realización de investigacións sinxelas sobre cambios físicos e químicos na materia, e a composición e propiedades da luz e as súas aplicacións. Análise e exposición dos resultados	B1.1	CNB1.4.1	Ordena a información e mostra os datos de forma organizada e metódica, realizando a valoración dos datos obtidos con rigor.	CMCT CCL CAA CSIEE	EOE
		B1.1	CNB1.1.2	Describe as conclusións da súa investigación utilizando un vocabulario adecuado e desenvolvendo a súa exposición de maneira ordenada.		
		B1.4	CNB1.4.1.	Realiza a actividade proposta		
i	B1.4. Uso das tecnoloxías da información e a comunicación	B1.1	CNB1.1.1	Traballa correctamente utilizando as TIC como ferramenta de aprendizaxe e autoavaliación	CCL, CSIEE CAA CD, CMCT	TIC
B4						
e h	B4.3. A materia <ul style="list-style-type: none"> • Estados da materia • Cambios de estado • Substancias puras • Mesturas 	B4.1	CNB4.4.1	Clasifica a materia segundo distintos criterios: segundo o seu estado, se son substancias puras ou mesturas e segundo o tipo de mesturas	CMCT	
			CNB4.4.1	Identifica e describe nomes e procesos de cambio de estado, a súa reversibilidade e as condicións en que se producen.		

e h	B4.11. Técnicas de separación de mesturas	B4.1.	CNB4.4.1	Selecciona e explica diversos métodos de separación de mesturas en función da súa natureza.	CMCT	
e h	B4.12. Cambios na materia Cambios físicos e químicos Reaccións químicas	B4.1	CNB4.4.1	Explica cambios físicos e químicos en materiais e situacións diversas.	CMCT	
			CNB4.4.1	Explica sinxelas reaccións químicas, identificando os compostos iniciais e produtos finais.	CMCT	
e h	B4.1. A luz e a calor: formas de enerxía	B4.1	CNB4.1.1	Describe que é a luz e explica as súas características e as súas propiedades.	CMCT CAA CSIEE	
			CNB4.1.1	Explica que é a calor e as súas propiedades e describe que é o equilibrio térmico en exemplos concretos.		
e h	B4.1. Comportamento da materia fronte á enerxía	B4.2	CNB4.3.2	Explica o efecto da calor na dilatación e contracción dos líquidos e os gases e o funcionamento dun termómetro.	CMCT CCL	
			CNB4.2.1	Enumera e describe diferentes formas de enerxía.	CMCT CCL	
B5						
e h	B4.10. A electricidade estática <ul style="list-style-type: none"> Atracción e repulsión de cargas eléctricas 	B5.3	CNB5.3.1	Realiza experimentos sinxelos e describe a atracción e repulsión de cargas eléctricas, razoando as súas conclusións.	CMCT CCL	

e h	B5.5. A corrente eléctrica B5.7. Condutores e illantes B5.6. Efectos da electricidade	B5.3	CNB5.3.1	Analiza debuxos e esquemas sobre as características de circuitos eléctricos, enumerando os seus elementos e predicindo o seu funcionamento.	CMCT CCL	
			CNB5.3.1	Comproba e razoa a condutividade eléctrica de materiais, e clasifica materiais como condutores ou illantes, xustificando as súas propiedades.	CMCT CCL	
e h	B5.8. Magnetismo <ul style="list-style-type: none"> • Os imáns • O compás e a súa utilidade A relación entre A electricidade e o magnetismo Construción dun electroimán Aplicacións do electromagnetismo	B5.3	CNB5.3.2	Explica as características e propiedades do magnetismo e xustifica a polaridade entre pares de imáns.	CMCT CSIEE CCL	
			CNB5.3.2	Explica as semellanzas e diferenzas entre un imán e un electroimán.		
			CNB5.3.2.	Sinala características comúns de diferentes tipos de dispositivos eléctricos e describe como funciona un batedor.		

2ª AVALIACIÓN						
B1						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO CONSECUCIÓN ESTÁNDAR	COMPETENCIAS	ELEMENTOS TRANSV.
i	B1.4. Uso das tecnoloxías da información e a comunicación	B1.1	CNB1.1.1	Traballa correctamente utilizando as TIC como ferramenta de aprendizaxe e autoavaliación.	CCL, CSIEE CAA CD, CMCT	TIC

b e h	B1.1. Iniciación á actividade científica	B1.2	CNB1.2.1	Proporciona razóns coherentes para explicar os resultados dun experimento.	CMCT CCL CAA, CSIEE	
a b c e g h i m	B1.15. Realización dun experimento para comprobar o desenvolvemento do mofo do pan Análise dos resultados	B1.4.	CNB1.4.1	Describe o proceso que tivo lugar durante o desenvolvemento dun experimento utilizando un vocabulario adecuado.	CCL CSIEE CAA	
			CNB1.1.2	Ordena información e mostra un conxunto de traballos sobre un experimento de forma organizada e metódica e, sobre todo, coherente coa explicación científica.	CCL CMCT	
B2						
e h	B2.7. A nutrición	B2.2	CNB2.2.1	Explica a diferenza entre alimentación e nutrición.	CMCT CCL	
				Describe o papel dos diferentes órganos no proceso de nutrición e a súa relación cos aparatos	CMCT CCL	
e h	B2.7. O aparato dixestivo e a dixestión			Distingue os órganos que interveñen no proceso dixestivo e as súas funcións.	CMCT CCL	
e h	B2.7. O aparato respiratorio e a respiración	B2.2	CNB2.2.1	Describe os movementos respiratorios apoiándose en imaxes e explica a función dos órganos do aparato respiratorio.	CMCT CCL	
e h	B2.7. O aparato circulatorio e a circulación	B2.2	CNB2.2.1	Analiza os órganos e funcionamento do aparato circulatorio, e identifica as substancias que transporta o sangue.	CMCT CCL	
e h	B2.7. O aparato excretor e a excreción	B2.2	CNB2.2.1	Enumera e describe os órganos do aparato excretor e explica o funcionamento dos riles.	CMCT CCL	

h k	B2.9. Importancia das accións cívicas e solidarias relacionadas coa saúde	B2.3	CNB2.3.4	Analiza e sintetiza información sobre a importancia social da doazón de sangue.	CSC	ECC
B3						
e h	B3.1. Características dos seres vivos: funcións vitais	B3.1	CNB3.1.1.	Explica e describe as diferentes funcións vitais dos seres vivos.	CMCT CCL	
e h	B3.2. A estrutura dos seres vivos: a célula	B3.1	CNB3.1.1.	Identifica e describe as principais características e funcións das células. Explica as semellanzas e diferenzas entre as células vexetais e animais utilizando diferentes soportes e exemplos.	CMCT CCL	
e h	B3.2. Organización dos seres vivos pluricelulares	B3.1.	CNB3.1.1	Xerarquiza e describe os diferentes niveis de organización celular. Identifica e explica as características e funcións dos tecidos animais.	CMCT CCL	
e h i	B3.3. Virus, bacterias e organismos unicelulares complexos B3.3. A clasificación dos cinco reinos	B3.2.	CNB3.2.1	Clasifica e describe diversos tipos de seres unicelulares e as súas características básicas. Elabora clasificacións e describe as diferenzas entre os diferentes tipos de seres vivos.	CMCT	

3ª AVALIACIÓN						
B1						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO CONSECUCIÓN ESTÁNDAR	COMPETENCIAS	ELEMENTOS TRANSV.
b e h	B1.1. Iniciación á actividade científica	B1.1	CNB1.1.1	Realiza una enquisa, ordena a información e mostra os datos de forma organizada e metódica, valorando os datos obtidos con rigor.	CMCT CCL CAA CSIEE	
a b c e g h i m	B1.15. Realización dun traballo de interpretación dunha noticia de interese científico	B1.4	CNB1.4.1	Elabora un mural, un cartel ou un cómic no que mostra as conclusións do seu traballo.	CCL CAA CSIEE CMCT	
i	B1.4. Uso das tecnoloxías da información e a comunicación	B1.1	CNB1.1.1	Traballa correctamente utilizando as TIC como ferramenta de aprendizaxe e autoavaliación.	CCL, CSIEE CAA CD, CMCT	TIC
B2						
e h	B2.8. As etapas da vida e os caracteres sexuais	B2.2	CNB2.2.1	Ordena e describe as etapas da vida.	CCL CMCT	
				Describe e diferencia os caracteres sexuais primarios e secundarios en homes e mulleres	CAA CCL CMCT	
e h	B2.8. Os aparatos reprodutores	B2.2	CNB2.2.1	Clasifica os órganos sexuais en función do sexo ao que pertencen, describindo a súa organización	CCL CAA CMCT	
e	B2.8. As células sexuais e a	B2.2	CNB2.2.1	Sinala as partes do óvulo e o	CCL	

h	fecundación			espermatozoide, e explica as diferenzas entre estas células.	CMCT	
e h	B2.8. As células sexuais e a fecundación	B2.2	CNB2.2.1	Describe o proceso de fecundación, e identifica o papel das distintas partes do aparato reprodutor feminino no devandito proceso.	CCL CMCT	
e h	B2.8. O embarazo e o parto	B2.2	CNB2.2.1.	Describe o proceso do embarazo, as características das súas fases e as funcións dos seus elementos. Describe as etapas e características do proceso de parto.	CCL CMCT	
a b c d h k m	B2.9. A saúde e a enfermidade • Conceptos de saúde e enfermidade	B2.3	CNB2.3.1	Describe diversos hábitos saudables e relacións co concepto de saúde.	CCL CMCT CSC	
	B2.10. Tipos de enfermidades	B2.3	CNB2.3.1	Describe as características de diversas enfermidades, axentes causantes, síntomas e formas de curación.		
	B2.11. Unha vida saudable: como coidar o noso corpo • Hábitos saudables • Outros hábitos para previr enfermidades	B2.3	CNB2.3.1	Enumera, analiza e describe hábitos de vida saudable, o seu efecto sobre a nosa saúde, e analiza formas de mellora destes		
	B2.13. As adiccións como factores que prexudican a saúde	B2.3	CNB2.3.3	Elabora un tríptico sobre a prevención de enfermidades. Explica que é o concepto de adicción, e xustifica argumentos contra a adicción ao tabaco, o alcohol ou as novas tecnoloxías.		CMCT CSC CAA

	B2.17. Os primeiros auxilios	B2.3	CNB2.3.5	Describe precaucións básicas a adoptar para a prevención de accidentes.	CMCT CSC	
	B2.16. Avances da ciencia que melloran a saúde	B2.3	CNB2.3.4.	Explica como afectan á saúde os avances científicos.	CCL, CMCT CSC	

MATEMÁTICAS (6º)

Tal e como se recolle no Decreto 105/2014 polo que se o currículo de educación primaria “as matemáticas apréndense utilizándoas en contextos funcionais relacionados con situacións da vida cotiá, para ir adquirindo progresivamente coñecementos máis complexos a partir das experiencias e dos coñecementos previos.”

Os contidos están organizados en cinco grandes bloques:

Bloque 1: Procesos, métodos e actitudes en matemáticas.

Bloque 2: Números.

Bloque 3: Medida.

Bloque 4: Xeometría.

Bloque 5: Estatística e probabilidade.

Os contidos do bloque 1 forman parte do que facer diario para traballar o resto dos contidos; polo que, para evitar a repetición, só figuran na táboa do primeiro trimestre.

1ª AVALIACIÓN						
Obxectivos	Contidos	Criterios Avaliación	Estándares aprendizaxe	Grao mínimo consecución estandar	Competenc. Clave	Elementos transv.
b g	Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	B1.1	MTB1.1.1	Realiza predicións sobre os resultados esperados.	CMCT CAA	
b e g i	Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	B1.2	MTB1.2.1	Elabora informes sobre o proceso realizado.	CMCT CCL CAA CSIEE CD	EOE
b g	Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	B1.3	MTB1.3.1	Elabora conxeturas e expón argumentos que as validan	CMCT CAA CSIEE	
b e g	Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	B1.4	MTB1.4.1	Amosa interese pola resolución de actividades, retos e problemas, aínda que teña dificultades para resolvelos.	CMCT CAA CSIEE	
	MTB1.4.2		Aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios).	CMCT CCL CAA		
b g i	Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.	B1.5	MTB1.5.2	Desenvólvese con facilidade co ordenador e as actividades interactivas e utilízalas para repasar	CMCT CD CAA CSIEE	TIC
b e g i	Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	B1.6	MTB1.6.1	Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada	CMCT CD CAA CCL CSIEE	TIC EOE
	Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.					
	Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.					

1ª AVALIACIÓN						
Obxectivos	Contidos	Criterios Avaluación	Estándares aprendizaxe	Grao mínimo consecución estandar	Competenc. Clave	Elementos transv.
b e g	Nome e grafía dos números de máis de seis cifras.	B2.1	MTB2.1.2	Manéxase cos números naturais de máis de seis cifras e é capaz de interpretalos a partir dun texto numérico ou cotián, aínda que comete algún erro na resolución da actividade.	CMCT CCEC.	
b g	Operacións de números naturais	B2.8	MTB2.8.1	Resolve as operacións, pero comete erros de cálculo.	CMCT CAA	
b e g	Resolución de problemas con números naturais	B2.9	MTB2.9.1	Resolve problemas cotiáns axudándose con debuxos, táboas ou diagramas, aínda que comete algún erro.	CMCT CAA CCL CSIEE	CL
b g	Operacións combinadas con números naturais	B2.6	MTB2.6.4	Calcula operacións combinadas con parénteses aplicando a xerarquía das operacións, aínda que comete algún erro.	CMCT CAA	
b g	Descomposición de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa, números menores de un millón	B2.8	MTB2.8.2	Descompón de forma aditiva números menores que un millón, aínda que comete algún erro.	CMCT	
b g	Obtención de todos os divisores de calquera número menor de 100.	B2.8	MTB2.8.8	Calcula os primeiros divisores de números menores que 100, aínda que comete algún erro.	CMCT	
g	Divisibilidade: números primos e compostos. Criterios de divisibilidade	B2.4	MTB2.4.1	Coñece os criterios de divisibilidade e úsaos na resolución de actividades, aínda que cometendo erros.	CMCT	
	Divisibilidade: números primos e compostos. Criterios de divisibilidade	B2.5	MTB2.5.3	Descompón números en factores primos dividíndoos sucesivamente polos seus divisores primos até encontrar cociente 1, aínda que comete algún erro.		
		B2.8	MTB2.8.9	Calcula o mínimo común múltiplo de dous números, pero comete erros.		
b g	Potencias como produto de factores iguais. Cadrados e cubos.	B2.6	MTB2.6.1	Entende como funcionan o cadrado e o cubo, aínda que se equivoca ao realizar o cálculo.	CMCT CAA	

1ª AVALIACIÓN						
Obxectivos	Contidos	Criterios Avaluación	Estándares aprendizaxe	Grao mínimo consecución estandar	Competenc. Clave	Elementos transv.
	Potencias de base 10			Entende como funcionan as potencias de base 10, aínda que se equivoca ao expresar números grandes en forma de potencias de 10 e/ou viceversa.		
		B2.8	MTB2.8.2	Descompón polinomicamente números menores que un millón, aínda que comete algún erro.	CMCT CAA.	
b e g	Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes adecuadas e afrontar as dificultades propias del trabajo científico.	B1.4	MTB1.4.2	Elix argumentos válidos como apoio ás súas respostas pero equivócase ao facer os cálculos.	CSC CMCT CCL CAA	EOE
b e g	Resolución de problemas da vida cotiá	B2.9	MTB2.9.2	Analiza as operacións e os resultados de problemas cotiáns, pero non interpreta a súa solución.	CMCT CAA CCL CSIEE	
b g	Números enteiros	B2.1	MTB2.1.2	Manéxase cos números enteiros e é capaz de interpretalos a partir dun texto numérico ou cotián, aínda que comete algún erro na resolución da actividade.	CMCT	
	Números positivos e negativos.	B2.2	MTB2.2.1	Manéxase cos números enteiros e é capaz de interpretalos a partir dun texto numérico ou cotián, aínda que comete algún erro na resolución da actividade.	CMCT	
	Eixe cartesiano	B4.1	MTB4.1.3	Entende e utiliza coordenadas cartesianas para describir posicións, aínda que comete algún erro.	CMCT	
	Operacións con números enteiros	B2.2	MTB2.2.2	Realiza as operacións, aínda que comete erros.	CMCT	

2ª AVALIACIÓN						
Obxectivos	Contidos	Criterios Avaliación	Estándares aprendizaxe	Grao mínimo consecución estandar	Competenc. Clave	Elementos transv.
b g	O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras O número decimal: décimas, centésimas e milésimas. Os números decimais: valor de posición. Redondeo de números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. Operacións con números decimais. Descomposición de números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras.	B2.3	MTB2.3.2	Redondea decimais e aplica a resolución de actividades.	CMCT CAA	
		B2.8	MTB2.8.10	Interpreta o valor posicional das cifras de números naturais, e escríbeos correctamente con letras ou cifras.	CMCT	
		B2.1	MTB2.1.2.	Resolve actividades nas que le, escribe e/ou ordena decimais até as centésimas que interpreta de textos numéricos ou da vida cotiá.		
		B2.2	MTB2.2.1	Resolve actividades nas que le, escribe e/ou ordena decimais até as centésimas que interpreta de textos numéricos ou da vida cotiá.		
		B2.9	MTB2.9.2	Resolve problemas cotiáns revisándoos e interpretando a súa solución.		
		B2.8	MTB2.8.12	Idea estratexias para resolver actividades utilizando o cálculo mental.		
		B2.8	MTB2.8.1	Resolve sumas e as comproba correctamente coas súas dúas restas asociadas.		
		B2.8	MTB2.8.1	Resolve multiplicacións e as comproba correctamente coas súas dúas divisións asociadas.		
		B2.6	MTB2.6.3	Realiza correctamente operacións mixtas con números decimais.		
B2.5	MTB2.5.1	Opera con números coñecendo a xerarquía das operacións.				
b g	O número decimal	B2.9	MTB2.9.2	Realiza a actividade e corrobora a solución encontrada utilizando correctamente un método de comprobación.	CMCT	

2ª AVALIACIÓN						
Obxectivos	Contidos	Criterios Avaliación	Estándares aprendizaxe	Grao mínimo consecución estandar	Competenc. Clave	Elementos transv.
b g	<p>Fraccións.</p> <p>Concepto de fracción como relación entre as partes o todo.</p> <p>Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica.</p> <p>Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador.</p> <p>Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións.</p> <p>Operacións con fraccións.</p>	B2.3	MTB2.3.3	Ordena fraccións correctamente fraccións aplicando a relación entre fracción e número decimal en situacións de resolución de actividades.	CMCT	
		B2.1	MTB2.1.2	Resolve actividades nas que le, escribe e/ou ordena fraccións que interpreta de textos numéricos ou da vida cotiá.		
		B2.3	MTB2.3.1	Calcula correctamente fraccións equivalentes en situacións de resolución de actividades.		
		B2.3	MTB2.3.1	Reduce correctamente dous ou máis fraccións a común denominador en situacións de resolución de actividades.		
		B2.9	MTB2.9.1	Resolve problemas cotiáns con operacións combinadas correctamente, axudándose con debuxos, táboas ou diagramas.		
		B2.2	MTB2.2.1	Resolve actividades nas que le, escribe e/ou ordena fraccións que interpreta de textos numéricos ou da vida cotiá.		
		B1.1	MTB1.1.1	Entende a relación que seguen os números da serie e predí correctamente os seguintes.		
		B2.8	MTB2.8.1	Resolve sumas e as comproba correctamente coas súas dúas restas asociadas.		

2ª AVALIACIÓN						
Obxectivos	Contidos	Criterios Avaliación	Estándares aprendizaxe	Grao mínimo consecución estandar	Competenc. Clave	Elementos transv.
b g	Fraccións. Concepto de fracción como relación entre as partes o todo. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións. Operacións con fraccións.	B2.6	MTB2.6.2	Entende e calcula correctamente o produto dunha fracción por un número.	CMCT	
		B2.8	MTB2.8.1	Resolve multiplicacións e as comproba correctamente coas súas dúas divisións asociadas.		
		B5.2	MTB5.2.3	Interpreta datos en gráficos de sectores de problemas cotiáns, e resólveos correctamente.		
		B2.6	MTB2.6.4	Calcula correctamente operacións combinadas con parénteses aplicando a xerarquía das operacións.		
		B2.5	MTB2.5.1	Opera con números coñecendo a xerarquía das operacións.		
		B2.6	MTB2.6.2	Realiza correctamente sumas e restas de fraccións co mesmo denominador		
		B2.5	MTB2.5.2	Distingue entre diferentes tipos de números e establece equivalencias entre eles, e utilízalos para resolver correctamente actividades con contextos cotiáns.		
		B2.9	MTB2.9.2	Realiza a actividade e corrobora a solución encontrada utilizando correctamente un método de comprobación.		
		B2.1	MTB2.1.2	Resolve actividades nas que le, escribe e/ou ordena decimais até as centésimas que interpreta de textos numéricos ou da vida cotiá.		
B2.2	MTB2.2.1	Resolve actividades nas que le, escribe e/ou ordena decimais até as centésimas que interpreta de textos numéricos ou da vida cotiá.				

2ª AVALIACIÓN						
Obxectivos	Contidos	Criterios Avaliación	Estándares aprendizaxe	Grao mínimo consecución estandar	Competenc. Clave	Elementos transv.
b g	Fraccións.	B1.5	MTB1.5.2	Desenvólvese con facilidade co ordenador e as actividades interactivas e utilízalas para repasar	CMCT CSIEE CAA	
		B1.5	MTB1.5.1	Entende a metodoloxía descrita na actividade e resolve actividades semellantes aplicando o mesmo procedemento.		
b g	<p>Porcentaxes e proporcionalidade. Expresión das partes utilizando porcentaxes. Correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes. Aumentos e diminucións porcentuais. Proporcionalidade directa. A regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade Resolución de problemas da vida cotiá.</p>	B2.8	MTB2.8.11	Calcula o valor de porcentaxes de cantidades en contextos cotiáns.	CMCT CSIEE CAA	
		B2.7	MTB2.7.5	Resolve correctamente problemas cotiáns que requiren o uso de porcentaxes ou regras de tres, e explica a súa resolución.		
		B2.7	MTB2.7.1	Resolve problemas cotiáns de expresión de partes utilizando porcentaxes.		
		B2.5	MTB2.5.3	Calcula porcentaxes de números aplicando os seus operadores decimal ou fraccionario indistintamente.		
		B2.7	MTB2.7.1	Resolve problemas cotiáns de cálculos de porcentaxe dunha cantidade aplicando o operador decimal.		
		B5.2	MTB5.2.3	Interpreta datos en gráficos de barras de problemas cotiáns, e resólveos correctamente.		
		B2.5	MTB2.5.2	Distingue entre diferentes tipos de números e establece equivalencias entre eles, e utilízalos para resolver correctamente actividades con contextos cotiáns.		
		B2.7	MTB2.7.3	Calcula correctamente aumentos e diminucións porcentuais en problemas cotiáns.		

2ª AVALIACIÓN						
Obxectivos	Contidos	Criterios Avaliación	Estándares aprendizaxe	Grao mínimo consecución estandar	Competenc. Clave	Elementos transv.
b g	Porcentaxes e proporcionalidade. Expresión das partes utilizando porcentaxes. Correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes. Aumentos e diminucións porcentuais. Proporcionalidade directa. A regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade Resolución de problemas da vida cotiá.	B2.7	MTB2.7.2	Resolve problemas cotiáns que requiren transformar fraccións, decimais e porcentaxes.	CMCT CSIEE CAA	
		B4.5	MTB4.5.1	Interpreta correctamente planos ou maquetas de obxectos próximos.		
		B2.3	MTB2.3.2	Redondea decimais e aplica a resolución de actividades.		
		B2.7	MTB2.7.4	Resolve problemas cotiáns aplicando a regra de tres para dobrar, triplicar ou dividir entre dous unha cantidade.		
		B4.5	MTB4.5.	Interpreta correctamente o esbozo dun itinerario dun sistema de referencia, obxecto ou situación próximos.		
		B1.6	MTB1.6.1	Desenvólvese con facilidade co ordenador e úsao para ampliar a información do libro de texto.		
		B1.1	MTB1.1.1	Utiliza correctamente a escala para encontrar medidas en figuras semellantes, maquetas, planos e mapas.		
		B3.2	MTB3.2.3	Compara superficies establecendo a relación correcta entre as diferentes unidades empregadas.		
		B3.1	MTB3.1.2	Utiliza os instrumentos adecuados de medida e expresa os resultados das medicións coas unidades máis adecuadas.		
		B3.2	MTB3.2.3	Compara masas establecendo a relación correcta entre as diferentes unidades empregadas.		

		B1.3	MTB1.3.1	Interpreta resolucións de actividades sen preguntas nin respostas, e é capaz de encontrar estas.		
		B1.5	MTB1.5.2	Desenvólvese con facilidade co ordenador e as actividades interactivas e utilízalas para repasar		
		B3.6	MTB3.6.1	Resolve actividades de medida de volumes, revisando a veracidade das operacións utilizadas.		
		B2.9	MTB2.9.2	Resolve problemas cotiáns expresando a solución coas unidades correspondentes.		
		B3.1	MTB3.1.1	Estima volumes de obxectos coñecidos e elixe as unidades adecuadas, e explica verbalmente a súa proceso de resolución.		
b e g	<p>Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. Realización de medicións. Estimación de lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos; elección da unidade e dos instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude. Desenvolvemento de estratexias para medir figuras de maneira exacta e aproximada. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume. Equivalencias entre as medidas de capacidade e volume.</p>	B3.4	MTB3.4.3	Resolve actividades de medida de volumes correctamente seguindo razoamentos lóxicos.	CMCT CAA	
		B3.2	MTB3.2.2	Transforma medidas de volume e exprésalas en forma complexa e incomplexa.		
		B2.9	MTB2.9.2	Resolve problemas cotiáns, revisando o proceso seguido e buscando outras formas válidas de resolvelos.		
		B3.4	MTB3.4.1	Establece equivalencias entre medidas de capacidade e volume.		
		B3.4	MTB3.4.3	Resolve actividades de medida de volumes correctamente, axudándose con debuxos, táboas ou diagramas.		
		B3.6	MTB3.6.1	Resolve actividades de volume podendo chegar ao resultado de varias formas distintas.		
		B3.6	MTB3.6.1	Resolve actividades de medida de volume e interpreta as solucións encontradas.		

		B2.5	MTB2.5.3	Transforma correctamente entre medidas complexas e incomplexas e traballa indistintamente con elas.		
		B3.2	MTB3.2.3	Compara capacidades de recipientes establecendo a relación correcta entre as diferentes unidades empregadas.		
		B3.4	MTB3.4.2	Resolve actividades relacionadas coas unidades de medidas, e explicar os procesos e estratexias seguidos.		
		B3.2	MTB3.2.1	Resolve correctamente a actividade e expresa o resultado nas unidades requeridas.		
b e g	O sistema sesaxesimal. O ángulo como unidade de medida dun ángulo. Medida de ángulos. Ángulos en distintas posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice...	B2.5	MTB2.5.3	Transforma correctamente entre medidas complexas e incomplexas e traballa indistintamente con elas.	CMCT CAA	
		B1.4	MTB1.4.2	Elixe argumentos lóxicos que lle dan solidez ás súas respostas e ademais resolve correctamente a actividade.		
		B3.5	MTB3.5.1	Resolve correctamente problemas realizando cálculos con medidas angulares.		
		B4.1	MTB4.1.2	Coñece e diferencia correctamente os ángulos complementarios e suplementarios.		
b g	Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. Clasificación de triángulos atendendo os seus lados e os seus ángulos. Clasificación de cuadriláteros atendendo o paralelismo dos seus lados. Clasificación dos paralelepípedos. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro, corda,	B4.4	MTB4.4.1	Identifica correctamente os elementos básicos dunha circunferencia e debuxa con facilidade un radio e unha recta tanxente a ela.	CMCT CAA	
		B1.1	MTB1.1.1	Calcula áreas e volumes de figuras compostas correctamente.		
		B4.3	MTB4.3.2	Calcula correctamente a área dunha habitación a partir dun plano.		

	arco, tanxente e sector circular. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá.	B4.5	MTB4.5.1	Interpreta correctamente planos ou maquetas de obxectos próximos.	CMCT CAA	
		B4.4	MTB4.4.1	Identifica correctamente os puntos en común e os centros das diferentes posicións das circunferencias.		
		B4.3	MTB4.3.1	Calcula correctamente a área e o perímetro do rectángulo, cadrado e o triángulo		
		B4.4	MTB4.4.2	Coñece e aplica correctamente as expresións que permiten calcular o perímetro da circunferencia e a área do círculo.		
		B4.2	MTB4.2.1	Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos		
		B4.6	MTB4.6.2	Resolve actividades de corpos xeométricos, revisando a veracidade das operacións utilizadas.		
b g	Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. Clasificación de triángulos atendendo os seus lados e os seus ángulos. Clasificación de cuadriláteros atendendo o paralelismo dos seus lados. Clasificación dos paralelepípedos. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá.	B4.6	MTB4.6.1	Recoñece diferentes corpos xeométricos polo seu desenvolvemento plano, e resolve actividades relacionadas con eles.		
		B4.6	MTB4.6.1	Resolve correctamente actividades de corpos xeométricos seguindo razoamentos lóxicos.		
		B4.6	MTB4.6.1	Resolve actividades de corpos xeométricos, empezando polo final.		
		B1.1	MTB1.1.1	Calcula áreas e volumes de figuras compostas correctamente.		
		B4.6	MTB4.6.2	Resolve actividades de corpos xeométricos, podendo chegar ao resultado de varias formas distintas.		
		B4.2	MTB4.2.2	Reproduce correctamente formas xeométricas con instrumentos de debuxo.		

		B4.6	MTB4.6.2	Resolve actividades de corpos xeométricos e interpreta as solucións encontradas.		
		B4.6	MTB4.6.1	Recoñece diferentes corpos xeométricos polas figuras planas que os desenvolven ao xirar, e resolve actividades relacionadas con eles.		
		B4.6	MTB4.6.2	Resolve actividades de medida de volumes, expresando os resultados na unidade adecuada.		
		B4.2	MTB4.2.2	Reproduce correctamente formas xeométricas con instrumentos de medios tecnolóxicos.		
g	Posicións relativas de rectas e circunferencias.	B4.1	MTB4.1.1	Identifica e representa correctamente as diferentes posicións relativas de rectas e circunferencias (exteriores, secantes e tanxentes).	CMCT CAA	
b e g	Recollida e clasificación de datos cualitativos e cuantitativos. Construción de táboas de frecuencias absolutas e relativas. Iniciación intuitiva ás medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango. Realización e interpretación de gráficas sinxelas: diagramas de barras, poligonais e sectoriais. Análise crítica das informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias. Iniciación intuitiva ao cálculo da probabilidade dun suceso.	B5.2	MTB5.2.3	Realiza gráficos de barras con datos obtidos da súa redonda próxima.	CMCT CAA CCL CSIEE	
		B5.2	MTB5.2.3	Interpreta datos en gráficos de barras de problemas cotiáns, e resólveos correctamente.		
		B1.4	MTB1.4.1	Amosa interese e dedicación na formulación da actividade e resólvea correctamente.		
		B5.5	MTB5.5.2	Resolve actividades de estatística e probabilidade, revisando a veracidade das operacións utilizadas.		
		B5.5	MTB5.5.2	Resolve actividades de estatística e probabilidade, podendo chegar ao resultado de varias formas distintas.		
		B5.2	MTB5.2.3	Interpreta datos en gráficos de liñas de problemas cotiáns, e resólveos correctamente.		

		B5.5	MTB5.5.2	Resolve actividades de estadística e probabilidade, e interpreta as solucións encontradas.		
		B5.2	MTB5.2.3	Realiza gráficos de sectores con datos obtidos da súa redonda próxima.		
		B5.1	MTB5.1.1	Identifica e clasifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares.		
		B5.2	MTB5.2.3	Realiza gráficos de liñas con datos obtidos da súa redonda próxima.		
		B5.2	MTB5.2.1	Identifica datos cuantitativos e cualitativos e exprésaos correctamente en táboas de frecuencias absolutas.		
b e g	Recollida e clasificación de datos cualitativos e cuantitativos. Construción de táboas de frecuencias absolutas e relativas. Iniciación intuitiva ás medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango. Realización e interpretación de gráficas sinxelas: diagramas de barras, poligonais e sectoriais. Análise crítica das informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias. Iniciación intuitiva ao cálculo da probabilidade dun suceso.	B5.2	MTB5.2.2	Aplica o concepto de media aritmética na resolución de problemas cotiáns.	CMCT CAA CCL CSIEE	CL
		B5.2	MTB5.2.2	Aplica o concepto de moda na resolución de problemas cotiáns.		
		B5.2	MTB5.2.3	Interpreta datos en gráficos de sectores de problemas cotiáns, e resólveos correctamente.		
		B5.3	MTB5.3.1	Identifica correctamente a aleatoriedade do problema e calcula a probabilidade correctamente para a resolución.		
		B5.4	MTB5.4.1	Soluciona actividades realizando algunhas conxecturas válidas e previamente razoadas.		
		B5.4	MTB5.4.1	Estima resultados de problemas sinxelos de cálculo de probabilidade de xogos aleatorios sen necesidade de resolvelos con diagramas de árbore.		
		B5.5	MTB5.5.1	Resolve correctamente problemas cotiáns que implican o uso de estadística e probabilidade.		

		B2.7	MTB2.7.2	Resolve problemas cotiáns que requiren transformar fraccións, decimais e porcentaxes.		
		B5.2	MTB5.2.4	Analiza e interpreta correctamente gráficos estatísticos diferentes aos estudados na clase.		
		B2.7	MTB2.7.5	Resolve correctamente problemas cotiáns que requiren o uso de porcentaxes ou regras de tres, e explica a súa resolución.		
		B5.2	MTB5.2.3	Interpreta datos en gráficos de sectores de problemas cotiáns, e resólveos correctamente.		

LIBRE CONFIGURACIÓN “TALLER DE LINGUAS”

Tendo en conta os resultados obtidos polos alumnos de 3º e 5º de EP no curso académico 2015-2016, o claustro de profesores do CPI Padrenda-Crespos decidiu por unanimidade ofrecer como materia de libre configuración en 4º e 6º de EP un Obradoiro de Linguas (Lingua galega e Lingua castelá). A materia impartirase unha vez á semana alternando as dúas linguas da nosa Comunidade.

Esta decisión fundaméntase nas dificultades atopadas no alumnado na expresión oral.

Desta maneira o obxectivo xeral desta materia é desenvolver destrezas e capacidades básicas da competencia en comunicación lingüística.

O cadro que se presenta a continuación dispón os obxectivos que traballaremos de forma anual, xa que, debido a baixa carga lectiva da materia, van a ser os mesmos en cada trimestre.

Co fin de promover unha educación o máis significativa e interdisciplinar posible aproveitaremos o proxecto transversal “Viaxeiros polo mundo” (mencionado no apartado de actividades extraescolares e complementarias desta programación) para desenvolver os obxectivos desta materia baseados no BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR, da área de Lingua Castelá e Literatura.

OBXECTIVOS	CONTIDOS	AVALIACIÓN CRITERIOS	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	COMPETENCIAS
a c e	Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; organización do discurso; escoita; respecto á quenda de palabra; papel de persoa moderadora; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais.	B1. 1.	LCB1. 1.1.	Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos.	CCL CAA CSC
			LCB1. 1.2.	Transmite as ideas con claridade, coherencia e corrección.	CCL CAA
			LCB1. 1.3	Escoita as intervencións dos compañeiros e segue as normas para o intercambio comunicativo.	CCL CAA CSC
			LCB1. 1.4	Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora, papel de persoa moderadora e certas normas de cortesía.	CCL CAA CSC
e	Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais.	B1. 2.	LCB1. 2.1.	Emprega recursos lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais.	CCL

a b e	Participación en situaciones de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso ordenado e coherente.	B1. 3.	LCB1. 3.1.	Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas.	CCL
			LCB1. 3.2.	Expresa as súas propias ideas comprensiblemente.	CCL
			LCB1. 3.3.	Participa activamente en debates , diálogos, e exposicións orais.	CCL CAA CSC CSIEE
			LCB1. 3.4.	Participa nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.	
e	Valoración crítica de mensaxes verbais e non verbais.	B1. 4.	LCB1. 4.1.	Amosa unha actitude de escoita atenta	CCL

A avaliación desta materia considerará os criterios seguintes :

- 30% : interese, participación, traballos de investigación.
- 70% : valoración da expresión oral a través de exposicións orais.

3. METODOLOGÍA

TIPO DE ACTIVIDADES

A metodoloxía empregada para levar a cabo esta programación seguirá entre outros os seguintes principios ser: flexible, activa, participativa, integradora, socializadora, lúdica, creativa.

Os estilos de ensinanza empregados van dende os máis directivos (como poden ser un mando directo ou asignación de tarefas) ata os menos directivos (como a resolución de problemas, a libre exploración) pasando por estilos que fomentan a participación, xa que serán seleccionados en cada momento en función dos intereses educativos de cada situación. Á hora de propoñer actividades ao longo dunha sesión traballaremos sempre variando a organización do grupo de forma organizada e eficaz porque entendemos que das relacións que se establecen cos compañeiros pódense extraer coñecementos moi proveitosos, deste xeito fomentárase:

- O traballo individual
- O traballo por parellas
- O traballo en grupos reducidos o subgrupos (serán grupos mixtos e que deberán ser variables dunhas sesións a outras para que todos e todas poidan aproveitar o positivo de cada unha das persoas que compoñen o gran grupo e así valoren ao mesmo tempo a importancia de ser diferentes porque podemos aprender todos de todas).
- O traballo en gran grupo no que todos/as colaboren e axuden no desenvolvemento da clase.

Nesta etapa, a perspectiva interdisciplinar perfílase como a máis axeitada, xa que supón o establecemento de múltiples relacións entre todo o que rodea aos alumnos, o que supón a coordinación dos mestres titores e especialistas que imparten no ciclo.

Tense en conta que as aprendizaxes que realicen os alumnos serán significativas e funcionais, e que serán os propios alumnos os que deben ter un papel activo neste proceso mediante a acción e a experimentación.

As actividades que se formulen irán sempre secuenciadas de menor a maior complexidade, serán motivadoras, e sempre que sexa posible terán carácter manipulativo. Tamén se ten en conta o xogo, xa que a mellor forma de adquirir os contidos é dunha forma lúdica. Deste modo os alumnos van aprender en interacción cos obxectos, co resto de compañeiros e tamén cos adultos.

dentro e fóra da aula, destinados a varios alumnos do curso, e contemplados na programación do D.O do centro.

Sempre que sexa necesario, e como medida de reforzo e afianzamento de contidos traballados, trataremos de empregar material adaptado á diversidade da aula (fichas de reforzo e ampliación, materiais para a realización de medicións e experiencias científicas, aplicación interactivas, material funxible...).

4. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

- 📖 Libros de texto e cadernos
 - Matemáticas 6º Primaria (Anaya)
 - Cadernos "Ya cuento y calculo" nº14,15,16 (Ediciones Aljibe)
 - Ciencias Sociais 6º Primaria (Celme-SM)
 - Ciencias Naturais 6º Primaria (Celme-SM)
 - Caderno de Ortografía Divertida nº18 (GEU Editorial)
- 📖 Revistas, periódicos, narrativa, libros de consulta da Biblioteca escolar do Centro
- 📖 Páxinas web
- 📖 Material elaborado polo profesor
- 📖 Proxecto Artello Ortografía 2

5. CRITERIOS SOBRE LA AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

➤ **Instrumentos de avaliación**

A avaliación é elemento fundamental e inseparable da práctica educativa, que permite recoller, en cada momento, a información necesaria para poder realizar os xuízos de valor oportunos que faciliten a toma de decisións respecto ao proceso de ensino-aprendizaxe. Por tanto, non se pode circunscribir a un só aspecto o momento, senón que se debe estender ao longo de todo o proceso de forma global e sistemática; por unha parte, indicando que obxectivos se conseguen e cales non, e por outra, en que grado de profundidade e onde, como, cando e por que se producen os problemas ou erros.

- Observación directa
- Rexistros diarios e descritivos
- Mapas e conceptos
- Probas escritas: controis, identificación, definición
- Probas orais: controis, resposta das preguntas diarias, exposición
- Revisión de cadernos, libros, materiais e exercicios realizados na aula ou na casa; co fin de observar tanto a calidade como a presentación e coidado na realización dos mesmos.
- Entrevistas cos alumnos
- Comportamento, convivencia e respecto cara os demais compañeiros do mesmo curso, distinto curso e cara aos mestres ou profesionais non docente
- Cuestionarios
- Asembleas periódicas de revisión crítica e análise da marcha do proceso de aprendizaxe: titorías.

➤ **Modalidades de avaliación**

- Avaliación inicial, que se realizará ao inicio do curso de maneira que saibamos con certeza as capacidades e actitudes que posúe o alumnado, a valoración dos coñecementos previos, co gallo de adecuar o proceso á realidade das súas posibilidades. Para tal cometido empregaremos a observación directa, o diálogo, a asemblea e a realización de probas escritas.
- Avaliación formativa continua, que, seguindo a metodoloxía anteriormente exposta, será a máis importante para este ciclo. Con ela pretendemos coñecer como se van acadando os obxectivos, capacidades e competencias, de maneira que se poidan realizar os axustes necesarios en todo o momento para lograr un ensino-aprendizaxe máis efectivo. Empregaremos para este tipo de avaliación a observación diaria en todo tipo de actividades, revisión de tarefas escritas (resumos, traballos, cadernos, resolución de exercicios e problemas) e realización de probas orais ou escritas ao remate de cada tema.
- Avaliación sumativa, coa que podemos estimar ao remate do proceso total de aprendizaxe en cada período formativo o dominio das capacidades adquiridas. Polo tanto, avaliaremos o resultado mediante probas obxectivas preferentemente escritas.

➤ **Principios de avaliación a seguir**

- Constituirá un medio, non un fin en si mesma.
- Constituirá un proceso continuo, progresivo e sistemático.
- Atenderase ás diferenzas individuais e a todas as necesidades.
- Traballarase conxuntamente entre os mestres que forman o ciclo para deseñar todo o proceso.
- Os criterios e as probas serán flexibles.
- Tratarase aspectos cualitativos e cuantitativos.
- Posibilitarase a corrección dos procesos unha vez detectadas as deficiencias.

➤ **Criterios de cualificación**

Tendo en conta os instrumentos expostos anteriormente, os criterios que seguiremos á

hora de avaliar son os seguintes:

- **Probas de avaliación orais ou escritas**, que permitan cuantificar obxectivamente a consecución dos obxectivos marcados. Os controis escritos e orais e o traballo de clase e segundo a lexislación vixente valoraremos tendo en conta os seguintes ítems: de 1 a 4- insuficiente, 5- suficiente, 6- ben, de 7 a 8- notable e de 9 a 10- sobresaliente. **80%**
- O **traballo diario**, tanto na aula como fóra dela. A realización de actividades individuais ou grupais escritas e orais. A **ortografía e a limpeza** dos traballos tanto nas materias específicas como Lingua galega e Lingua castelá sino tamén nas outras materias onde a redacción e a corrección lingüística teñen suma importancia neste ciclo. **10%**
- O respecto ás normas de convivencia en todos os espazos educativos (aulas, biblioteca, patio, comedor, ximnasio, transporte, saídas educativas). **10%**

Esta información comunicaráselles, tanto aos alumnos coma aos pais, ao comezo do curso e recordaráselles sempre e cando se vexa necesario ao longo do mesmo.

➤ **Criterios de promoción**

Tal e como se recolle nas Normas de Organización e Funcionamento do Centro:

1. Promociona de curso o alumno con avaliación positiva en todas as áreas ou teña avaliación negativa en dúas materias como máximo.
2. No caso dos alumnos con dúas materias non superadas, unha das instrumentais e unha das restantes, ou dúas que non sexan nin unha lingua (castelá ou galega) nin matemáticas, promocionarán se a xunta de avaliación considera que o seu grao de madurez e o desenvolvemento das súas competencias lle vai permitir continuar o seu proceso de aprendizaxe no seguinte curso.
3. Non promocionará de curso os alumnos que sexan avaliados negativamente en dúas das áreas instrumentais (lingua galega, lingua castelá e matemáticas).

6. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

Como método de avaliación continua da nosa práctica docente estableceremos nesta programación unha serie de indicadores de logro que nos permitan autoavaliar o noso proceso de ensino-aprendizaxe ao longo do curso. Serán os seguintes:

- **Materiais empregados:** son adecuados, accesibles para os alumnos, diversos, motivadores, suficientes, adaptados á diversidade do alumnado, etc.
- **Planificación do curso:** está a ser adecuada, estase a cumprir a secuenciación dos estándares, o nivel de dificultade é adecuado, o proceso de aprendizaxe está a ser significativo, etc.
- **Motivación do alumnado:** amosanse interesados, participan na aula activamente, resultalles atractiva a metodoloxía didáctica, traballan concentrados na aula, hai problemas de conducta, etc.
- **Transversalidade e uso das TIC:** estanse adaptando ben ao traballo en formato dixital, relacionan os contidos con outras materias, aplican o aprendido en valores e actitudes, etc.

Non só se debe avaliar o proceso de aprendizaxe do alumnado, senón tamén o proceso de ensinanza. Neste senso, aos datos aportados pola avaliación continua do alumnado será preciso engadir outros datos referentes á validez da programación das actividades deseñadas, idades de ensinanza deseñadas, dos recursos materiais e persoais utilizados, dos tempos e espazos previstos, da agrupación do alumnado, dos criterios de avaliación aplicados e da propia actuación do profesor.

A avaliación da intervención educativa será continua, polo que convén tomar datos ao longo de todo o proceso para facer os cambios axeitados no momento oportuno.

Co fin de establecer unha avaliación plena de todo o proceso, ao finalizar o presente curso os profesores de terceiro reuniremonos para avaliar por escrito os resultados

acadados durante o mesmo. O obxectivo de tal reunión será o establecemento de conclusións finais e posibles modificacións na programación de cara ao vindeiro curso, posto que esta é flexible e pódese adecuar ás características tanto do alumnado para acadar unha mellora. Para tal efecto propóñense os seguintes indicadores de avaliación:

- ✓ Desenvolvemento na clase da programación.
- ✓ Relación entre obxectivos e contidos.
- ✓ Adecuación de obxectivos e contidos ás necesidades reais.
- ✓ Adecuación de medios e metodoloxía ás necesidades reais.

Para o procedemento de avaliación do proceso de ensinanza e da práctica docente terase en conta:

- ✓ Organización e coordinación do equipo.
- ✓ Planificación das tarefas. Dotación e distribución de tempo e recursos, e selección do modo de elaboración.
- ✓ Ambiente de traballo e participación. Clima de consenso e aprobación de acordos. Implicación dos membros. Relación e implicación dos pais/nais. Relación entre os alumnos/as, e entre os alumnos/as e os profesores.

7. AVALIACIÓN INICIAL

Realizarase ao inicio do curso de maneira que saibamos con certeza as capacidades e actitudes que posúe o alumnado, a valoración dos coñecementos previos, co gallo de adecuar o proceso á realidade das súas posibilidades. Para tal cometido empregaremos a observación directa, o diálogo, a asemblea e a realización de probas escrita

8. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

A atención á diversidade supón un concepto amplo de acción educativa que intenta dar resposta ás dificultades de aprendizaxe, ás discapacidades sensoriais, físicas, psíquicas e sociais, aos grupos de risco, ás minorías étnicas, ao alumnado superdotado, aos inmigrantes, ao alumnado con intereses especiais e a calquera outra necesidade educativa diferenciada e especializada.

Cada alumno e cada alumna ten unha ampla gama de necesidades educativas, debidas á presenza de múltiples factores persoais e sociais (xénero, idade, etapa de desenvolvemento madurativo, motivación, intereses, estilos de aprendizaxe, expectativas, procedencia socioeconómica e cultural, orixe étnica, etc.), que deben ser satisfeitas.

Así, neste curso como medida xeral, adoptaremos as seguintes medidas de atención á diversidade:

- ✓ 1ª Adoptar *organizacións flexibles* dentro da aula, con respecto polos principios básicos da organización e do funcionamento dos grupos, practicando estratexias inter e intragrupoais, para potenciar o traballo con grupos heteroxéneos de alumnos e alumnas.
- ✓ 2ª. Realizar *reforzos educativos* encamiñados a dar resposta aos distintos estilos de aprendizaxe ou dificultades transitorias do alumnado (en principio, non significativas).
- ✓ 3ª Planificar e desenvolver un programa coherente de orientación e *acción tutorial* que facilite a resposta educativa ás súas necesidades específicas, permanentes ou transitorias.

Ademais contamos con apoios dentro e fóra da aula, destinados a varios alumnos do curso, e contemplados na programación do D.O do centro.

Sempre que sexa necesario, e como medida de reforzo e afianzamento de contidos traballados, trataremos de empregar material adaptado á diversidade da aula (fichas de reforzo e ampliación, materiais para a realización de medicións e experiencias científicas, aplicación interactivas, material funxible...).

9. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Traballaremos o desenvolvemento dos valores que fomenten:

- ✓ A igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero.
- ✓ A non-discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.

- ✓ A aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos de todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social.
- ✓ Valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.
- ✓ O desenvolvemento sustentable e o ambiente.
- ✓ O desenvolvemento do espírito emprendedor, a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.
- ✓ A seguridade viaria e a prevención dos accidentes de tráfico co fin de que o alumnado coñeza os seus dereitos e deberes como usuario, en calidade de peón, viaxeiro e condutor de bicicleta, e respecte as normas e os sinais e que favoreza a convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía con actuacións adecuadas tendentes a evitar os accidentes de tráfico e as súas secuelas.

FOMENTO Á LECTURA

A lectura é un factor esencial do enriquecemento intelectual e constitúe unha actividade clave na educación por ser un dos principais instrumentos de aprendizaxe, cuxo dominio abre as portas a novos coñecementos. Unha deficiente aprendizaxe lectora e unha mala comprensión do lido abocan aos alumnos ao fracaso escolar e persoal. Por iso, a comprensión lectora, ademais de ser un instrumento de aprendizaxe, é un requisito indispensable para que o alumno sinta gusto pola lectura.

A lectura estará presente en todas as áreas. Traballarase diariamente na aula, concedéndolle gran importancia á comprensión lectora, a lectura individual e en voz alta.

Igual que o ano pasado, unha sesión semanal dunha hora dedicárase á lectura na aula.

Realizaremos frecuentes visitas á biblioteca do centro, e seguiremos co proxecto da biblioteca de aula, que conta cun servizo de préstamo así como do carro de préstamo da biblioteca do centro. Ademais, seguiremos participando en todos os proxectos de fomento da lectura que se poñan en marcha dentro ou fóra do centro.

Os obxectivos de que se pretende lograr son os seguintes:

- Espertar e aumentar o interese do alumnado pola lectura
- Mellorar a pronuncia, entoación, velocidade e o ritmo na lectura.
- Mellorar a comprensión lectora e ampliar o vocabulario desde todas as áreas do currículo.
- Formar lectores capaces de desenvolverse con éxito no ámbito escolar.
- Fomentar no alumnado, a través da lectura, unha actitude reflexiva e crítica ante as manifestacións do contorno.
- Recoñecer a estrutura dun determinado texto (presentación, nodo e desenlace) así como a súa idea principal.
- Identificar aos personaxes protagonistas e secundarios.
- Iniciar ao alumnado no uso do dicionario.
- Potenciar o uso da biblioteca do centro e usala para a busca de información e aprendizaxe e como fonte de pracer.

Prestaremos especial atención á elección dos textos cos que se vai traballar. Trataremos que os textos escollidos sexan motivadores e axeitados ao nivel dos lectores. Traballarase a identificación da estrutura dos diferentes textos, as ideas principais e secundarias, o sentido dos distintos parágrafos e as relacións que entre eles se establecen. Os criterios a ter en conta para escoller os textos son:

- Grao de maduración do proceso lector:
- Elección de temas atractivos e interesantes para os alumnos.
- Aumento da dificultade dos textos ao longo do curso.
- Textos variados en canto a contidos e de diferentes xéneros literarios.
- Elección do tipo de letra axeitada aos distintos niveis.
- Ilustracións atractivas e motivadoras.

EDUCACIÓN DIXITAL

As tecnoloxías da información e a comunicación han de constituír unha ferramenta cotiá nas actividades de ensino e aprendizaxe das diferentes áreas, así como un instrumento de traballo para explorar, analizar e intercambiar información.

O obxectivo que se pretende alcanzar ao finalizar a escolarización obrigatoria é a consecución por parte do alumnado de competencia dixital.

Esta competencia consiste en dispoñer de habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar información, e para transformala en coñecemento. Incorpora diferentes habilidades, que van desde o acceso á información ata a súa transmisión en distintos soportes unha vez tratada, incluíndo a utilización das TIC como elemento esencial para informarse, aprender e comunicarse.

Os alumnos de 5º usarán os ordenadores do **Proxecto Abalar** de forma regular e en todas as áreas do currículo. Trataremos de acadar pouco a pouco os seguintes contidos elementais que se deben desenvolver ao longo de todo o ciclo e en todas as áreas:

- Utilización do teclado.
- Acender e apagar o ordenador.
- Emprego das unidades de almacenamento.
- Identificar os elementos do escritorio.
- Utilización das iconas e dos accesos directos.
- Abrir programas.
- Abrir e pechar ventás.
- Apertura e creación de carpetas.
- Almacenamento de documentos en carpetas.
- Gardar arquivos.
- Xestionar a papeleira de reciclaxe.
- Navegar por Internet.
- Acceso á rede local.
- Introducir unha dirección URL para acceder a unha páxina concreta.
- Consulta de enciclopedias virtuais.
- Emprego de buscadores.
- Emprego básico dos procesadores de textos (Libre Office)
- Iniciación á creación de presentación de diapositivas co programa Impress.

10. ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES E COMPLEMENTARIAS

Organizaremos, cando menos, unha saída por trimestre, aínda que están pendentes de confirmación xa que inda están a chegar ao centro propostas de distinta índole.

Ademais destas saídas, o alumnado do curso participará naquelas actividades que se organicen a nivel de Centro tales como o Magosto, o Día da Paz, o Entroido, o Día do Libro.

PROXECTO TRANSVERSAL “Viaxeiros polo mundo”

O presente curso escolar os mestres do CPI Padrenda-Crespos decidimos realizar un proxecto pedagóxico transversal común para todos os alumnos de Educación Infantil e Primaria, debido ao grande éxito do proxecto do ano anterior. Así damos continuidade ao proxecto anterior “Os meus veciños europeos”, xa que ampliamos a perspectiva a todo o mundo.

Ademais as Nacións Unidas proclamou o ano 2017 como “Ano internacional do turismo sostible para o desenvolvemento”. A designación deste ano internacional intenta promover unha mellor comprensión entre os pobos en todas partes, conducir a que se tome unha maior conciencia da riqueza do patrimonio das diversas civilizacións e levar a unha mellor apreciación dos valores inherentes das diversas culturas, contribuíndo así ao fortalecemento da paz no mundo.

Este proxecto é unha resposta pedagóxica que permite a integración curricular, a participación da comunidade educativa e do estudante no desenvolvemento das competencias que integran cada materia. O proxecto partirá dos intereses do alumnado, por iso, cada grupo decidirá no

comezo de curso o país co que traballará. O obxectivo final será a exposición trimestral das investigacións feitas por cada clase.

Debido á diferenza de idade dos alumnos (dende os 3 até os 11 anos) decidimos que a elección das actividades a traballar sexa libre, coa intención de que sexa un proxecto flexible que se adapte constantemente aos centros de interese do alumnado. De maneira esquemática, os contidos a traballar e a temporalización será a seguinte:

1º TRIMESTRE		
ACTIVIDADES DE AULA	XEOGRAFÍA, BANDEIRA	EXPOSICIÓN ÚLTIMA SEMANA
	IDIOMA, MOEDA	
	RELIXIÓN	
	MONUMENTOS	
ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS	MAGOSTO	Cada grupo preparará xogos populares do seu país
	FESTA DO NADAL	Panxoliñas e ritos típicos
2º TRIMESTRE		
ACTIVIDADES DE AULA	HISTORIA, PERSONAXES DESTACADOS	EXPOSICIÓN ÚLTIMA SEMANA
	ARTE	
	MÚSICA E CINE	
	DEPORTES	
ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS	ENTROIDO	Disfrace e baile da zona xeográfica
	DÍA DA PAZ	Personaxes destacados de cada unha das zonas e a súa relevancia para a paz.
3º TRIMESTRE		
ACTIVIDADES DE AULA	FLORA FAUNA	EXPOSICIÓN MAIO
	ESPAZOS NATURAIS	
ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS	DÍA DO LIBRO	Exposición nos taboleiros da biblioteca recomendando libros de autores de cada país.
	GYMKANA	Buscando pistas sobre os países elixidos
	GASTRONOMÍA	Degustación de produtos e pratos típicos de cada país traballado (colaboración co comedor)

11. AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

ASPECTOS A AVALIAR	A DESTACAR...	A MELLORAR...	PROPOSTAS DE MELLORA PERSOAL
Temporalización das unidades didácticas			
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos			
Manexo dos contidos da unidade			

Descriptorios desempeños competenciais			
Realización das tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Portfolio de evidencias dos estándares de aprendizaxe			
Atención á diversidade			

